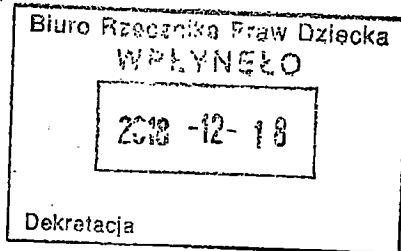

Kraków, 14.12.2018

Maciej Wojewódka

Sz. Pan Rzecznik
mec. Mikołaj Pawlak
Rzecznik Praw Dziecka
ul. Przemysłowa 30/32
00-450 Warszawa

Petycja

Szanowny Panie Rzeczniku!

W nawiązaniu do Pana odpowiedzi na moje pytanie, dotyczące *alienacji rodzicielskiej*, zadane na połączonym posiedzeniu *Komisji Polityki Społecznej i Rodziny* oraz *Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej* - dnia 21 listopada 2018 roku; zajmującym się *zaopiniowaniem wniosku w sprawie powołania Pana na stanowisko Rzecznika Praw Dziecka*, w której wyraził Pan zainteresowanie poruszonym przeze mnie problemem, zagrażającym dobru, zdrowiu i prawidłowemu rozwojowi dziecka, na podstawie art. 2 i art. 3 *ustawy z dn. 11 lipca 2014 roku o petycjach* (tekst jednolity Dz. U. 2018, poz. 870) oraz na podstawie art. 1 ust. 3, art. 3 ust. 1 i art. 3 ust. 2 p. 1 *ustawy z dnia 6 stycznia 2000 roku o Rzeczniku Praw Dziecka* (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 922), w celu ochrony wartości wymagających szczególnej ochrony, w imię dobra wspólnego **niniejszym składam petycję o:**

1) Zwrócenie przez Pana dogłębnej uwagi - na problem *alienacji rodzicielskiej* i jej różnorodnych negatywnych konsekwencji, w tym dla zdrowia i prawidłowego rozwoju dziecka oraz o zaangażowanie się Pana w profesjonalne działania, mające na celu przeciwdziałanie występowaniu tego skomplikowanego i groźnego dla dzieci problemu;

2) Uwzględnienie podczas prac zajmujących się problemem, jakim jest alienacja rodzicielska i jej różnorodnymi negatywnymi konsekwencjami, w tym utrudnianiem dziecku kontaktu z prawidłowo postępującym ojcem i/lub matką oraz przeciwdziałaniem temu problemowi - materiałów z seminaryjnego posiedzenia *Komisji Rodziny i Polityki Społecznej Senatu Rzeczypospolitej Polskiej*, zorganizowanego wspólnie z sejmową *Komisją Polityki Społecznej i Rodziny* we współpracy z *Komitetem Przestrogi przed Oddzieleniem Rodzica* - 27 maja 2014 roku pt. *Alienacja rodzicielska - jako przemoc wobec dziecka, w sytuacji rozpadu związku jego rodziców* oraz o rozważne podejście do działań przeciwdziałających występowaniu tego problemu;

3) Uwzględnienie podczas prac zajmujących się problemem, jakim jest alienacja rodzicielska i jej różnorodnymi negatywnymi konsekwencjami oraz przeciwdziałaniem temu problemowi - treści przedstawionych w moich publikacjach, zatytułowanych:

- *Alienacja rodzicielska i jej negatywne skutki oraz problemy dziecka wychowywanego przez jednego rodzica* (ISBN 978-83-939261-1-4),

- *Dziecko, rodzic i rozwód oraz alienacja rodzicielska* (ISBN 978-83-939261-2-1),

- *Alienacja rodzicielska - jako przemoc, w odniesieniu do polskich regulacji prawnych*, zamieszczonej w nr 12 (278) z 2017 roku *Magazynu Prawniczego - Jurysta* (s. 11 – 18) oraz

- *Oddzielenie od rodzica i jego konsekwencje*, zamieszczonej w nr 5 (112) z 2017 roku *dwumiesięcznika poświęconego problematyce przemocy - Niebieska Linia* (s. 22 – 24);

4) Uważne podejście do zagadnienia problemu alienacji rodzicielskiej i jej różnorodnych negatywnych konsekwencji, w tym unikanie posługiwania się nieadekwatnym oraz krytykowanym z powodu uproszczeń i nieścisłości marketingowym pojęciem - *syndrom (zespół) alienacji rodzicielskiej (PAS)*, przed posługiwaniem którym ostrzega m. in. *American Psychological Association (APA)* oraz unikanie posługiwania się polskimi odpowiednikami tego określenia;

5) Uważne i ostrożne podejście do organizacji i ekspertów z którymi nawiąże Pan współpracę, w tym unikanie wspólnego działania z organizacjami i inicjatywami, posługującymi się treściami antysemickimi oraz ukrywającymi swoje działania na rzecz egoistycznych praw i interesów rodziców, a także innych partykularnych interesów indywidualnych, grupowych lub środowiskowych - pod pozornym działaniem na rzecz dobra i interesu dziecka, co jest niejednokrotnie sprzeczne z interesem i dobrem dziecka, a nawet może zagrażać jego zdrowiu i życiu;

6) Zwrócenie uwagi na trudności występujące podczas działań, w obszarze ochrony dziecka przed przemocą.

Jednocześnie na podstawie art. 4 ust. 3 oraz art. 8 ust. 1 *ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach* wyrażam zgodę na ujawnienie na stronie *Rzecznika Praw Dziecka* lub podmiotu go obsługującego moich danych osobowych (imienia i nazwiska).

UZASADNIENIE

Alienacja rodzicielska - to zespół świadomych lub nieświadomych zachowań, prowadzących do powstawania zaburzeń - w relacji pomiędzy dzieckiem, a co najmniej jednym z jego rodziców czyli niszczenie ich wzajemnej, pozytywnej więzi.

Stosowane metody alienacji rodzicielskiej - to manipulowanie strachem i lękami dziecka czyli jego zastraszanie, szantaż emocjonalny, utrudnianie kontaktów dziecka z jego rodzicem oraz inne negatywne działania, prowadzące do niszczenia ich wzajemnych, pozytywnych relacji. Jest formą przemocy emocjonalnej, czasem zawierającą także elementy przemocy fizycznej.

Alienacja rodzicielska może przyczyniać się do powstawania u dziecka zaburzeń zdrowotnych, emocjonalnych, rozwojowych i dotyczących zachowania. Bywa stosowana przez głównego opiekuna oraz inne osoby, a nawet instytucje w szkodliwych działaniach mających doprowadzić do wykluczenia z życia dziecka - jego prawidłowo postępujących ojca lub/i matki. Niejednokrotnie jest ukrywana pod określeniem konfliktu lub walki rodziców (które mogą, chociaż nie muszą jej towarzyszyć) albo mylona z nimi.

Traktowanie alienacji rodzicielskiej - jako konfliktu rodziców prowadzi do przedstawiania jej niektórych ofiar - jako osób współwinnych problemów dziecka, do sądowego przekazywania dziecka pod opiekę sprawcy przemocy wobec niego, jaką jest alienacja rodzicielska oraz niejednokrotnie wskazuje na błędnie określoną odpowiedzialność zbiorową.

Źródło problemu niejednokrotnie przekracza odniesienie do stanu emocjonalnego rodziców, a także zaangażowania tylko rodziców lub jednego z nich.

Negatywne efekty alienacji rodzicielskiej dla relacji pomiędzy dzieckiem, a rodzicem mogą być różne, o różnym stopniu nasilenia i nie da się ich przedstawić w postaci jednoznacznego syndromu lub zespołu np. poddawane alienacji rodzicielskiej dziecko może odrzucać i oczerniać poddawanego wraz z nim alienacji rodzicielskiej rodzica lub być agresywne wobec alienatora, a nawet uciec od niego do tego rodzica¹.

¹Zapis stenograficzny: Posiedzenie Komisji Rodziny i Polityki Społecznej w dn. 27 maja 2014 r. (117.), Senat RP VIII Kadencja 2014, s. 1-25 [Online]. Dostępne w Internecie:

[https://www.google.pl/url?](https://www.google.pl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=22&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKewiVotG9m6raAhULiKYKHS5UAXA4ChAWCE4wCw&url=https%3A%2F%2Fwww.senat.gov.pl%2Fdownload%2Fgfx%2Fsenat%2Fpl%2Fsenatkomisjeposiedzenia%2F5002%2Fstenogram%2F117rps_egz_2.pdf&usg=AOvVaw3_vYwcGmRLdUiSqmZPwlgj)

[sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=22&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKewiVotG9m6raAhULiKYKHS5UAXA4ChAWCE4wCw&url=https%3A%2F%2Fwww.senat.gov.pl%2Fdownload%2Fgfx%2Fsenat%2Fpl%2Fsenatkomisjeposiedzenia%2F5002%2Fstenogram%2F117rps_egz_2.pdf&usg=AOvVaw3_vYwcGmRLdUiSqmZPwlgj](https://www.google.pl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=22&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKewiVotG9m6raAhULiKYKHS5UAXA4ChAWCE4wCw&url=https%3A%2F%2Fwww.senat.gov.pl%2Fdownload%2Fgfx%2Fsenat%2Fpl%2Fsenatkomisjeposiedzenia%2F5002%2Fstenogram%2F117rps_egz_2.pdf&usg=AOvVaw3_vYwcGmRLdUiSqmZPwlgj) [dostęp: 14.12.2018 r.]. Zob. także Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 148) oraz Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 141), z dnia 12 grudnia 2013 r. Warszawa: Kancelaria Sejmu, Biuro Komisji Sejmowych, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej VII Kadencja 2013, s. 27-28 [Online]. Dostępne w Internecie:

<http://orka.sejm.gov.pl/zapisy7.nsf/0/ED0019DF625486C0C1257C540050DBFA/%24File/0277507.pdf>

[dostęp: 14.12.2018]. A. Czerederecka, *Rodzinne: Ośrodki Diagnostyczne – Konsultacyjne na cenzurowanym. „Rodzina i Prawo : kwartalnik sędziów rodzinnych”* 2013. nr 24, s. 17-18 (przypis 2.), 21. M. Wojewódka, *Dziecko, rodzic i rozwód oraz alienacja rodzicielska*. Wydanie II poprawione i uzupełnione. Kraków 2015, s. 13-23. [Online]. Dostępne w Internecie:

<https://www.google.com/url?q=https%3A%2F%2Fdocplayer.pl%2F11776088-Maciej-wojewodka-dziecko-rodzic-i-rozwod-oraz-alienacja-rodzicielska-problemy-pomysly-porady-maciej-wojewodka-krakow-2015-telefon-kom.html&sa=D&sntz=1&usg=AFQjCNF1wDxo5FqgM3aEE8A4bpT-riWzMQ> [dostęp: 14.12.2018].

<https://www.google.com/url?q=https%3A%2F%2Fdocplayer.pl%2F11776088-Maciej-wojewodka-dziecko-rodzic-i-rozwod-oraz-alienacja-rodzicielska-problemy-pomysly-porady-maciej-wojewodka-krakow-2015-telefon-kom.html&sa=D&sntz=1&usg=AFQjCNF1wDxo5FqgM3aEE8A4bpT-riWzMQ> [dostęp: 14.12.2018].

<https://www.google.com/url?q=https%3A%2F%2Fdocplayer.pl%2F11776088-Maciej-wojewodka-dziecko-rodzic-i-rozwod-oraz-alienacja-rodzicielska-problemy-pomysly-porady-maciej-wojewodka-krakow-2015-telefon-kom.html&sa=D&sntz=1&usg=AFQjCNF1wDxo5FqgM3aEE8A4bpT-riWzMQ> [dostęp: 14.12.2018].

Pomimo, że alienacja rodzicielska jest przemocą, przeciwdziałanie jej, w oparciu o sankcje karne nie jest optymalne, z punktu widzenia dobra i interesu dziecka, w tym z punktu widzenia terapii².

Konflikt, według *Słownika Języka Polskiego SJP* - to: *zestknięcie się sprzecznych interesów, poglądów, niezgodność ról, zatarg*³

W mojej ocenie, w ukrywaniu alienacji rodzicielskiej pod określeniem konfliktu lub walki rodziców i utrzymywaniu niejasności i zamieszania - w tym obszarze, niestety niejednokrotnie bierze udział - także niewielka ilość głośnych medialnie osób, doznających wraz ze swoimi dziećmi tego problemu, a zarazem cierpiących na zaburzenia w sferze poznawczej, emocjonalnej, samooceny i relacji z innymi ludźmi, być może - pod wpływem liderów tzw. organizacji ojcowskich, czasami tzw. organizacji matek i inicjatyw głoszących pozorne działania lub walkę o prawa i dobro dzieci, a grupujących oddzielonych od swoich dzieci - rodziców oraz reprezentujących ich interesy⁴.

Jednoznaczne przykłady innego spojrzenia na problem alienacji rodzicielskiej i jej różnorodnych negatywnych skutków, niż od strony konfliktu rodziców zostały przedstawione m. in. podczas seminaryjnego posiedzenia *Komisji Rodziny i Polityki Społecznej Senatu Rzeczypospolitej Polskiej*, zorganizowanego wspólnie z sejmową *Komisją Polityki Społecznej i Rodziny* we współpracy z *Komitetem Przestrogi przed Oddzieleniem Rodzica*⁵ - 27 maja 2014 roku pt. *Alienacja rodzicielska - jako przemoc wobec dziecka, w sytuacji rozpadu związku jego rodziców*⁶ ⁷, przedstawiłem je - w mojej publikacji: *Dziecko, rodzic i rozwód oraz alienacja rodzicielska*⁸, a także można się z nimi zapoznać podczas dostępnej publicznie dyskusji - na prowadzonych przeze mnie forach, w której biorą udział osoby bezpośrednio

M. Wojewódka, *Alienacja rodzicielska – jako przemoc, w odniesieniu do polskich regulacji prawnych*. „Jurysta Magazyn Prawniczy” 2017. nr 12 (278), s. 11 – 18. M. Wojewódka, *Oddzielenie od rodzica i jego konsekwencje*, „Niebieska linia” - dwumiesięcznik poświęcony problematyce przemocy” 2017. nr 5 (112) z 2017 r., s. 22 – 24. GoldenLine, *Alienacja rodzicielska* (forum dyskusyjne) [Online]. Dostępne w Internecie: <https://www.goldenline.pl/grupy/Zainteresowania/alienacja-rodzicielska/> [dostęp: 14.12.2018]. *Niepublikowane badania własne autora niniejszej petycji* i in.

² D. Glaser, *Jak sobie radzić z problemem krzywdzenia i zaniechania emocjonalnego – dalszy rozwój ram conceptualnych (FRAMEA)*, przeł. A. Czajkowska-Błaziak. „Dziecko krzywdzone” 2011. vol. 10. nr 4 (37), s. 26 [Online]. Dostępne w Internecie:

http://fdds.pl/wp-content/uploads/2016/05/Glaser_D_2011_Jak_sobie_radzic_z_problemem.pdf

[dostęp: 14.12.2018]. Zob także: M. Wojewódka, *Trudności w prawnej ochronie dziecka przed przemocą* [Online]. Dostępne w Internecie: <https://sites.google.com/site/maciejwojewodka/home/niaktore-trudnosci-w-prawnej-ochronie-dziecka-przed-przemoca> [dostęp: 14.12.2018].

³ *Słownik Języka Polskiego SJP* [Online]. Dostępne w Internecie: <https://sjp.pl/konflikt> [dostęp: 14.12.2018 r.].

⁴ Por. M. Wojewódka, *Dziecko, rodzic i rozwód oraz alienacja rodzicielska*. Wydanie II poprawione i uzupełnione. Kraków 2015, s. 36 - 42 [Online]. Dostępne w Internecie:

<https://www.google.com/url?q=https%3A%2F%2Fdocplayer.pl%2F11776088-Maciej-wojewodka-dziecko-rodzic-i-rozwod-ora-alienacja-rodzicielska-problemy-pomysly-porady-maciej-wojewodka-krakow-2015-telefon-kom.html&sa=D&sntz=1&usq=AFQjCNF1wDxo5FqgM3aEE8A4bpT-riWzMQ> [dostęp: 14.12.2018].

⁵ *Komitet Przestrogi przed Oddzieleniem Rodzica* [Online]. Dostępne w Internecie:

<https://sites.google.com/site/maciejwojewodka/komitet-przestrogi-przed-oddzieleniem-rodzica> [dostęp: 14.12.2018].

⁶ *Senat Rzeczypospolitej Polskiej, Z prac Komisji Senackich: 27 maja 2014: Komisja Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej* [Online]. Dostępne w Internecie: https://www.senat.gov.pl/diariusz/posiedzenia-komisji/art_6901,27-maja-2014-r-.html [dostęp: 14.12.2018].

⁷ *Zapis ...*, s. 9 – 10.

⁸ M. Wojewódka, *Dziecko ...*, s. 21 - 23.

doświadczony tym problemem i specjaliści, a która ma miejsce na portalu *Goldenline*⁹ i na *Facebooku*¹⁰. Fora te są częścią prowadzonej i koordynowanej przeze mnie wielowątkowej kampanii społecznej, informacyjnej i edukacyjnej, pod nazwą: *W interesie dobra dziecka i społeczeństwa*¹¹.

Inicjatywa *W interesie dobra dziecka i społeczeństwa*¹² – to kampania, częściowo prowadzona i koordynowana, w ramach działań zainicjowanego i koordynowanego, także przeze mnie - *Komitetu Przestrogi przed Oddzieleniem Rodzica*¹³, a częściowo niezależnie od niego.

W ramach tej inicjatywy m. in. zainicjowałem, opracowałem zasady profesjonalnej organizacji i przez pierwsze 10 lat koordynowałem wszystkie polskie wydarzenia organizowane z okazji *Dnia Świadomości Alienacji Rodzicielskiej*¹⁴, które odbyły się w kilkudziesięciu miejscowościach naszego kraju, nagrodzony przez *Komisję Europejską* i *Ministerstwo Edukacji Narodowej* - jako *Lider Europejskiego Roku Kreatywności i Innowacji*, w kategorii inicjatywy społeczne w Polsce¹⁵ - mój autorski projekt: *Wyalienowani rodzice czytają dzieciom*¹⁶ oraz prowadzę, objęty patronatem *Europejskiego Roku Kreatywności i Innowacji*, w kategorii nauka i technika - autorski projekt badawczy – *Alienacja rodzicielska (PA) – wstępne badania nad problemem i jego skutkami w Polsce*^{17 18}, a także doradzałem w zakresie strategii i PR – w organizowanej na kilku kontynentach, z okazji *Dnia Świadomości Alienacji Rodzicielskiej*¹⁹, międzynarodowej akcji społecznej - *Bubbles of Love*²⁰, podczas której wspólnie wypuszczane są małe i duże mydlane *Bańki Miłości*, symbolizujące miłość, która nas wznosi, tak jak wznoszą się bańki mydlane i która nie może być przerywana tak, jak to się dzieje na skutek alienacji rodzicielskiej.

Europejski Rok Kreatywności i Innowacji został ustanowiony przez *Parlament Europejski i Radę Unii Europejskiej*, na wniosek *Komisji Europejskiej*²¹.

⁹ GoldenLine, *Alienacja rodzicielska* (forum dyskusyjne) [Online]. Dostępne w Internecie: <https://www.goldenline.pl/grupy/Zainteresowania/alienacja-rodzicielska/> [dostęp: 14.12.2018].

¹⁰ Facebook, *Alienacja rodzicielska grupa otwarta* [Online]. Dostępne w Internecie: <https://www.facebook.com/groups/alienacja.rodzicielska/> [dostęp: 14.12.2018].

¹¹ M. Wojewódka, *W interesie dobra dziecka i społeczeństwa* [Online]. Dostępne w Internecie: <https://sites.google.com/site/maciejwojewodka/> [dostęp: 14.12.2018].

¹² *Ibidem*.

¹³ *Komitet ...*

¹⁴ M. Wojewódka, *Dzień Świadomości Alienacji Rodzicielskiej – idea, historia i zasady profesjonalnej organizacji wydarzeń oraz zagrożenia* [Online]. Dostępne w Internecie:

<https://sites.google.com/site/maciejwojewodka/hot-news-1/dzienswiadomoscialienacijrodzicielskiej> [dostęp:

14.12.2018]. Zob. także M. Wojewódka, *Dziecko ...*, s. 77 – 81 i in.

¹⁵ Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, *Europejski Rok Kreatywności i Innowacji w Polsce - raport*. Warszawa 2010, s. 20 – 22 [Online]. Dostępne w Internecie: <http://czytelnia.frse.org.pl/media/raporterkii-net.pdf> [dostęp: 14.12.2018].

¹⁶ M. Wojewódka, *Wyalienowani rodzice czytają dzieciom* [Online]. Dostępne w Internecie: <https://sites.google.com/site/maciejwojewodka/hot-news-1/wyalienowaniorodziceczytajadzieciom> [dostęp: 14.12.2018]. Zob. także M. Wojewódka, *Dziecko ...*, s. 82 - 87 i inne.

¹⁷ *Zapis ...*, s. 5. Zob. także M. Wojewódka, *Dziecko ...*, s. 17 – 23, M. Wojewódka, *Alienacja rodzicielska i jej negatywne skutki oraz problemy dziecka wychowanego przez jednego rodzica*. Kraków 2018, s. 2 i in.

¹⁸ Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, *Europejski ...*, s. 60.

¹⁹ M. Wojewódka, *Dzień ...* Zob. także M. Wojewódka, *Dziecko ...*, s. 77 - 81 i inne.

²⁰ Bubbles of Love [Online]. Dostępne w Internecie: <https://bubblesofloveday.com/> [dostęp: 14.12.2018].

²¹ Dz. Urz. Unii Europejskiej L 348/115 z dn. 24.12.2008 [Online]. Dostępne w Internecie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32008D1350&from=PL> [dostęp: 14.12.2018].

Dostrzeżenie różnicy pomiędzy alienacją rodzicielską, a konfliktem pozwala także zrozumieć przyczyny niskiego zainteresowania mediacjami i niskiej ilości rozwiązań problemu, na drodze mediacji - w sprawach sądowych, dotyczących sprawowania pieczy nad dzieckiem²².

Sytuację tą uzasadniają przeciwwskazania do prowadzenia mediacji, m. in. w przypadku występowania nierównowagi stron, choroby psychicznej, silnych zaburzeń emocjonalnych oraz przemocy²³.

Źródeł alienacji rodzicielskiej i jej nasilenia możemy szukać:

- a) po stronie rodzica i opiekuna oraz jego otoczenia (w tym oboje rodziców może być ofiarami)
- b) w niewłaściwym postępowaniu instytucji i ich pracowników (sędziowie, kuratorzy, biegli, ławnicy etc.)
- c) w niedoskonałości prawa rodzinnego²⁴

Podczas prowadzenia projektu badawczego – *Alienacja rodzicielska (PA) – wstępne badania nad problemem i jego skutkami w Polsce* otrzymuję sygnały, wskazujące na niedostrzeganie albo ignorowanie albo nawet wzmacnianie problemu przez sądy, osoby przeprowadzające badania psychologiczne na zlecenia sądów, kuratorów sądowych, poradnie psychologiczno-pedagogiczne i placówki oświatowe²⁵.

Również według informacji Polskiego Radia, z 30 listopada 2018 roku, podanej za Polską Agencją Prasową, wiceminister sprawiedliwości wypowiadając się o zleceniu

²² Ministerstwo Sprawiedliwości Wydział Statystycznej Informacji Zarządczej Departament Strategii i Funduszy Europejskich, *Postępowanie mediacyjne w świetle danych statystycznych sądy rejonowe i okręgowe w latach 2006 – 2017 i w pierwszym półroczu 2018 roku*, s. 17 Dostępne w Internecie: <https://isws.ms.gov.pl/pl/baza-statystyczna/publikacje/download,2779,7.html> [dostęp: 14.12.2018].

²³ A. Gójska, *Mediacja w sprawach rodzinnych (stan prawny na 1 września 2011 r.)*. Warszawa 2011, s. 8 [Online]. Dostępne w Internecie: https://www.google.pl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=2ahUKEwYlle7_5zfAhWRlosKHYF_BCKQFjACegQIBBAC&url=https%3A%2F%2Fwww.ms.gov.pl%2Fpl%2Fdzialalnosc%2Fmediacje%2Fpublikacje-akty-prawne-statystyki%2Fdownload%2C1594%2C8.html&usq=AOvVaw3aKLNcC3wbSLMDGz7B2rEG [dostęp: 14.12.2018] (publikacja Ministerstwa Sprawiedliwości). Zob także M. Wojewódka, *Dziecko ...*, s. 36 – 42.

²⁴ Por. *Zapis ...*, s. 3 – 13, 19 – 20. M. Wojewódka, *Dziecko ...*, s. 13 – 23. D. Darnall, *New Definition of Parental Alienation: What is the Difference Between Parental Alienation (PA) and Parental Alienation Syndrome (PAS)* [Online]. Dostępne w Internecie: <https://abpworldgroup.com/2010/02/08/570/> [dostęp: 14.12.2018]; A. M. Jaffe. M. J. Thakkar. P. Piron, *Denial of Ambivalence as a Hallmark of Parental Alienation*. „Journal Cogent Psychology” 2017 – Issue 1. vol 4 [Online]. Dostępne w Internecie:

<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/23311908.2017.1327144> [dostęp: 14.12.2018]. Social Work Degree Guide, *5 Signs of Parental Alienation* [Online]. Dostępne w Internecie:

<https://www.socialworkdegreeguide.com/lists/5-signs-of-parental-alienation/> [dostęp: 14.12.2018]. A. Czerederecka, *Syndrom oddzielenia od drugoplanowego opiekuna (PAS) – przydatność diagnozy w badaniach sądowych, w kontekście krytyki zjawiska*. „Nowiny Psychologiczne” 2005. nr 3, s. 31 – 41. M. Kowanetz, *Rola dziadków w opiece nad dziećmi w rodzinach rozbitych*. „Nowiny Psychologiczne” 1999: nr 4, s. 15 – 21. *Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 148) oraz Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 141), z dnia 12 grudnia 2013 r.* Warszawa: Kancelaria Sejmu, Biuro Komisji Sejmowych, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej VII Kadencja 2013, s. 13 – 35. A. Czerederecka, *Rodzinne ...* s. 21, GoldenLine, *Alienacja ...* Facebook, *Alienacja ...* Także *Niepublikowane ...*

²⁵ M. Wojewódka, *Dziecko ...*, s. 13 – 23. Zob. też *Zapis ...*, s. 10 - 13. *Pełny ...*, s. 13 – 35, GoldenLine, *Alienacja ...* Facebook, *Alienacja ...* Niepublikowane ...

przeprowadzenia kontroli, w związku ze śmiercią ojca i 4,5-letniego syna - na warszawskim Bemowie - *Departamentowi Spraw Rodziny i Nieletnich* oraz *Departamentowi Wykonywania Orzeczeń* swojego ministerstwa oświadczył, że *jest problem z sądownictwem rodzinnym*²⁶.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że prawo które nie działa lub które działa wadliwie nie jest dobrym prawem.

Obserwacje i uzyskiwane informacje podczas prowadzenia przeze mnie projektu badawczego *Alienacja rodzicielska (PA) – wstępne badania nad problemem i jego skutkami w Polsce*²⁷ wskazują, że część metod stosowanych podczas alienacji rodzicielskiej jest analogicznych do niektórych metod *kontroli umysłu*, stosowanych w destrukcyjnych sektach, a w drastycznych przypadkach nawet do niektórych metod *prania mózgu*, stosowanych wobec amerykańskich jeńców, podczas wojny koreańskiej, która miała miejsce w XX wieku. Są to metody *destrukcyjnej kontroli umysłu*²⁸.

Ponadto na nasilanie się negatywnych efektów alienacji rodzicielskiej mogą wpływać zaburzenia i negatywna postawa wobec dziecka - u poddawanego (wraz z dzieckiem) temu oddziaływaniu rodzica lub u poddawanych temu oddziaływaniu (wraz z ich dzieckiem) rodziców.

Niezbędnym elementem przeciwdziałania problemowi alienacji rodzicielskiej i jej różnorodnym negatywnym konsekwencjom - powinno być prawidłowe stosowanie ratyfikowanej przez Rzeczypospolitą Polską *Konwencji o Prawach Dziecka*²⁹, w tym jej art. 3 ust. 1, który stanowi, że:

We wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez publiczne lub prywatne instytucje opieki społecznej, sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.

Zarazem art. 6 ust. 2 *Konwencji o Prawach Dziecka* stanowi, że: *Państwa-Strony zapewnią, w możliwie maksymalnym zakresie, warunki życia i rozwoju dziecka, a art. 19 ust. 1 m. in. że Państwa-Strony będą podejmowały wszelkie właściwe kroki w dziedzinie ustawodawczej, administracyjnej, społecznej oraz wychowawczej dla ochrony dziecka przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdy lub zaniedbania bądź złego traktowania*³⁰.

Inne przepisy na które, w mojej ocenie należy zwrócić uwagę - zajmując się tym problemem - to art. 72 ust. 1, art. 68 ust. 1 i art. 68 ust. 3 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*.

²⁶ PAP, Michał Wójcik: *polecilem przeprowadzenie kontroli w związku ze śmiercią ojca i syna w Warszawie*. Polskie Radio. 30.11.2018 [Online]. Dostępne w Internecie:

<https://www.polskieradio.pl/5/3/Artykul/2223549,Michal-Wojcik-polecilem-przeprowadzenie-kontroli-w-zwiazku-ze-smiercia-ojca-i-syna-w-Warszawie> [dostęp: 14.12.2018].

²⁷ M. Wojewódka, *Dziecko ...*, s. 17 – 23. Zob. też M. Wojewódka, *Alienacja rodzicielska i...*, s. 2. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, *Europejski ...*, s. 60.

²⁸ Por. S. Hassan, *Jak uwolnić się od manipulacji psychicznej w sekcie*, przeł. E. Bładowska, M. Dynkowski. Łódź 2001, s. 51-80. Zob. też M. Singer, J. Lalich, *Cults In Our Midst*. Jossey-Bass 1997. E. Schein, I. Schneider, C. Barker, *Coercive Persuasion*. NY 1971.

²⁹ Dz.U. 1991 nr 120 poz. 526.

³⁰ *Ibidem*.

Art. 72 ust. 1 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej* stanowi, że *Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka oraz że Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją*. Art. 68 ust. 1 stanowi że *Każdy ma prawo do ochrony zdrowia*, a art. 68 ust. 3 tego aktu zobowiązuje natomiast *Władze publiczne do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej m. in. dzieciom*³¹.

Zapobieganie alienacji rodzicielskiej i jej negatywnym, różnorodnym skutkom – to oczywiście działania profilaktyczne, w tym zakresie.

Rzecznik Praw Dziecka jednocześnie jest zobowiązany do rzetelnego podejścia do tego problemu, na skutek stanowienia art. 1 ust. 3, art. 3 ust. 1, art. 3 ust. 2 p. 1 *ustawy z dnia 6 stycznia 2000 roku o Rzeczniku Praw Dziecka*³².

Z kolei przed posługiwaniem się nieprecyzyjnym określeniem tzw. *syndromu (zespołu) alienacji rodzicielskiej (PAS)* przestrzega na swojej stronie internetowej m. in. *Amerykańskie Stowarzyszenie Psychologiczne (APA)*³³.

Różnice pomiędzy alienacją rodzicielską i jej różnymi, negatywnymi efektami, a krytykowaną, z powodu uproszczeń i nieścisłości - marketingową koncepcją PAS przedstawiam w mojej publikacji: *Alienacja rodzicielska i jej negatywne skutki, a zespół alienacji rodzicielskiej (PAS) – podstawowe różnice*³⁴, dostępnej na prowadzonej przeze mnie internetowej stronie - kampanii: *W interesie dobra dziecka i społeczeństwa*³⁵.

Ponadto publicznie krytykowane są nieakceptowalne, w naszej kulturze poglądy twórcy koncepcji *syndromu (zespołu) alienacji rodzicielskiej (PAS)* – dr Richarda Gardnera na temat pedofilii i kazirodztwa³⁶ oraz sposób popełnienia przez niego samobójstwa³⁷, do czego odniosłem się w publikacji: *Alienacja rodzicielska – jako przemoc, w odniesieniu do polskich regulacji prawnych*, zamieszczonej w nr 12 (278) z 2017 roku *Magazynu Prawniczego Jurysta*³⁸.

³¹ Dz. U. 1997 nr 78 poz. 483 z późn. zmianami.

³² Tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 922.

³³ American Psychological Association, *Statement On Parental Alienation Syndrome* [Online]. Dostępne w Internecie: <https://www.apa.org/news/press/releases/2008/01/pas-syndrome.aspx> [dostęp: 14.12.2018 r.].

³⁴ M. Wojewódka, *Alienacja rodzicielska i jej negatywne skutki, a zespół alienacji rodzicielskiej (PAS) - podstawowe różnice* [Online]. Dostępne w Internecie:

<https://sites.google.com/site/maciejwojewodka/home/alienacja-rodzicielska-i-jej-negatywne-skutki-a-pas-podstawowe-roznice> [dostęp: 14.12.2018 r.].

³⁵ M. Wojewódka, *W interesie ...*

³⁶ *Overview of Dr. Richard Gardner's Opinions on Pedophilia and Child Sexual Abuse*. "The Leadership Council on Child Abuse & Intepersonal Violence" [Online]. Dostępne w Internecie:

<http://www.leadershipcouncil.org/1/pas/RAG.html> [dostęp: 14.12.2018 r.].

³⁷ *Battered Women, Battered Children, Custody Abuse*. 27.04.2011 [Online]. Dostępne w Internecie:

<http://ncmbts.blogspot.com/2011/07/dr-richard-gardner-complete-autopsy.html> [dostęp: 07.12.2018 r.].

³⁸ M. Wojewódka, *Alienacja rodzicielska – jako przemoc, w odniesieniu do polskich regulacji prawnych*. „Jurysta Magazyn Prawniczy” 2017. nr 12 (278), s. 12.

W mojej ocenie, łączenie problematyki negatywnych skutków alienacji rodzicielskiej z koncepcją tzw. *syndromu (zespołu) alienacji rodzicielskiej (PAS)* lub jej polskimi odpowiednikami mogło by prowadzić do kompromitacji *Rzecznika Praw Dziecka*.

W mojej ocenie, również kompromitujące dla *Rzecznika Praw Dziecka* byłoby nawiązywanie współpracy z organizacjami i inicjatywami, posługującymi się treściami antysemickimi lub ukrywającymi swoje działania na rzecz egoistycznych praw i interesów rodziców, a także innych partykularnych interesów - pod pozorem działaniem na rzecz dobra i interesu dziecka.

Dlatego powinno się uprzednio dokładnie sprawdzić ewentualnych partnerów, pod tym kątem.

Wyrazistym przykładem takiego zagrożenia jest medialna krytyka, w tym przypadku – jednej z organizacji, głoszącej wprost tzw. walkę o prawa ojca, która podczas swoich działań posługuje się retoryką antysemicką i lekceważąco podchodzi do zabójstwa dziecka przez ojca, nad którym nie mógł on sprawować nieskrępowanej pieczy³⁹.

Oczywiście nieakceptowalne są postawy lekceważące zabójstwo dziecka i postawy antysemickie, niezależnie od tego czy stały się obiektem krytyki medialnej czy nie były celem takiej krytyki.

Zajmując się problematyką alienacji rodzicielskiej należy jednocześnie zwrócić uwagę, że alienacja czyli oddzielenie rodzica i alienacja rodzicielska - to są zupełnie dwa różne problemy. W pierwszym przypadku mamy do czynienia z istniejącym stanem, a w drugim z negatywną postawą i zachowaniem. Alienacja rodzicielska - to także bardziej skomplikowany i mogący nieść znacznie poważniejsze skutki dla dziecka problem, niż tylko oddzielenie go od rodzica.

Do niektórych negatywnych efektów alienacji rodzicielskiej dla dziecka, amerykański psychiatra sądowy – dr Daniel J. Rybicki, z doświadczeniem sądowym na poziomie stanowym i federalnym zaliczył (za dr Philipem Michaelem Stahlem) takie skutki - jak problemy w relacjach i budowaniu związków intymnych, problemy w panowaniu nad gniewem i wrogością w relacjach, problemy psychosomatyczne, problemy ze snem i z jedzeniem, luki w psychice i nadmierna zależność, konfliktowe podejście do autorytetów oraz poczucie uprawnienia do własnej wściekłości, prowadzące do alienacji społecznej⁴⁰.

Z kolei dr Edward Kruk (za dr Amy Baker) wskazuje na występowanie u dzieci poddawanych alienacji rodzicielskiej - niskiego poczucia własnej wartości, braku zaufania, depresji oraz podatność na uzależnienia, co spowodowane jest utratą zdolności do dawania i przyjmowania miłości od rodziców⁴¹.

³⁹ W. Beczek, „*Dzielni ojcowie*” to nie Linda z filmu „*Tato*”. Po otruciu dziecka mówią dać życie to i zabrać. „Gazeta.pl” 28.11.2018 [Online]. Dostępne w Internecie: <http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/7,114883,24219619,dzielni-ojcowie-to-nie-linda-z-filmu-tato-po-otruciu-dziecka.html?fbclid=IwAROpCyl2ikm3fYDJ5kN7dyOalQ5jx702iWDZHTt1QcHP2QQ-DBGSjd5SCU> [dostęp: 14.12.2018].

⁴⁰ D. J. Rybicki, *Parental Alienation And Enmeshment Issues In Child Custody Cases* [Online]. Dostępne w Internecie: <http://www.fact.on.ca/info/pas/rybick00.htm> [dostęp: 14.12.2018 r.].

⁴¹ E. Kruk, *The Impact of Parental Alienation on Children*. „*Psychology Today*” 2013 (April 25) [Online]. Dostępne w Internecie:

Bardzo dobrze zbadane są problemy występujące u dzieci pozbawionych możliwości cieszenia się nieskrępowanym dostępem do miłości i obecności, w ich życiu - prawidłowo postępujących ojca i matki.

Przykładowo:

Małgorzata Kowanetz - w publikacji *Rola dziadków w opiece nad dziećmi w rodzinach rozbitych*, na podstawie przeprowadzonych badań wskazuje, że zarówno u dzieci, jak i u rodziców z rodzin rozbitych występują zaburzenia emocjonalne. Dominujące zaburzenia u dzieci to: lęk, agresja, zahamowanie, zaburzenia zachowania oraz symptomy depresji⁴².

W publikacji Ronalda R. Rohnera oraz Roberta Veneziano, przygotowanej w oparciu o 100 badań, przeprowadzonych w latach 1941 – 2001 możemy znaleźć informacje o występowaniu takich zaburzeń u dzieci z ograniczonym dostępem do obecności i miłości ojca, jak. np. spadek empatii, wzrost przemocy, problemy z zachowaniem, zaburzenia psychiczne u synów, mniejsze kompetencje społeczne, słabsze wyniki w nauce i problem borderline u dziewczynek oraz większe popadnięcie w depresję i uzależnienie od narkotyków - u obojga⁴³.

Dr Alicja Czerederecka, w swojej publicystyce zauważa, że gdy główna opieka nad dziećmi została przejęta przez ojca, zanim osiągnęły one wiek szkolny, pojawiają się u nich wahania samooceny, niezaspokojona potrzeba bezpieczeństwa, niesamodzielność, nieadekwatność w rozwiązywaniu problemów, izolowanie się lub poszukiwanie wsparcia⁴⁴.

Szerzej to zagadnienie, w oparciu o badania własne oraz o opracowania innych autorów - omawiam w publikacji: *Dziecko, rodzic i rozwód oraz alienacja rodzicielska*⁴⁵.

Natomiast *alienacja*, według *Słownika Języka Polskiego SJP* - to:

1. *poczucie obcości; wyobcowanie, odizolowanie się od środowiska;*
2. *w prawie: przeniesienie prawa własności na inną osobę*⁴⁶.

Problematyka alienacji rodzicielskiej i jej różnorodnych negatywnych skutków wymaga przeprowadzenia dalszych, rzetelnych badań, na co m. in. wskazałem - w moim inauguracyjnym wystąpieniu, wygłoszonym podczas uprzednio wskazanego seminarijnego posiedzenia *Komisji Rodziny i Polityki Społecznej Senatu Rzeczypospolitej Polskiej*, zorganizowanego wspólnie z sejmową *Komisją Polityki Społecznej i Rodziny* we współpracy z *Komitetem Przestrogi przed Oddzieleniem Rodzica* - 27 maja 2014 roku⁴⁷. Jednak niektóre jej obszary zostały już ustalone.

⁴² <https://www.psychologytoday.com/us/blog/co-parenting-after-divorce/201304/the-impact-parental-alienation-children> [dostęp: 14.12.2018 r.]. Zob. także: M. Wojewódka, *Dziecko ...*, s. 13 i in.

⁴³ M. Kowanetz, *Rola dziadków w opiece nad dziećmi w rodzinach rozbitych*. „Nowiny Psychologiczne” 1999. nr 4, s. 15 – 21.

⁴⁴ R. P. Rohner. R. A. Veneziano, *The Importance of Father's Love; History and Contemporary Evidence*, “Review of General Psychology” 2001. nr 5(4), s. 382 – 405.

⁴⁵ A. Czerederecka, *Manipulowanie dzieckiem przez rodziców rywalizujących o udział w opiece*. „Dziecko krzywdzone” 2008. nr 25 (4), s. 15-34.

⁴⁶ M. Wojewódka, *Dziecko ...*, s. 6 – 23.

⁴⁷ *Słownik Języka Polskiego SJP* [Online]. Dostępne w Internecie: <https://sjp.pl/alienacja> [dostęp: 08.12.2018 r.].

⁴⁸ Senat Rzeczypospolitej Polskiej, *Z prac ...* Zob. także *Zapis ...*, s. 5

Wśród poruszanych przez prelegentów zagadnień, podczas tego *posiedzenia* zostały wygłoszone wystąpienia, odnoszące się do takich aspektów problemu, jak:

- *Alienacja rodzicielska i jej negatywne skutki oraz problemy dziecka, wychowywanego przez jednego rodzica* – przygotowane i wygłoszone przeze mnie (wykład inauguracyjny)⁴⁸

- *Alienacja rodzicielska, a podejście terapeutyczno - prawne, w kontekście rodzicielskich planów wychowawczych*, przedstawione przez Halinę Kuraś - terapeutę, kierownika Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie⁴⁹;

- *Alienacja rodzicielska i nieświadomość przemocy w zachowaniach rodziców, a opieka naprzemienna nad dzieckiem*, przedstawione przez Joannę Koziół, psychologa i terapeutę rodzinnego⁵⁰;

- *Rekomendowane kierunki zmian w prawie rodzinnym, w zakresie dotyczącym rozpadu związku rodziców - wybrane zagadnienia*, przedstawione przez mec. Sławomira Szepietowskiego⁵¹.

Pozytywną rekomendację dla wartości merytorycznej tego posiedzenia wyraził, w jego trakcie – były Prezes Najwyższej Izby Kontroli, a zarazem były sędzia rodzinny Janusz Wojciechowski (wówczas poseł do *Parlamentu Europejskiego*), jednocześnie zabierając głos w dyskusji i krytycznie odnosząc się do nieprawidłowości w konstrukcji i funkcjonowaniu prawa oraz niewłaściwych postaw psychologów i biegłych sądowych⁵².

Oficjalny, pełny zapis posiedzenia *Alienacja rodzicielska - jako przemoc wobec dziecka, w sytuacji rozpadu związku jego rodziców* został opublikowany przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej, jako: *Zapis stenograficzny z posiedzenia Komisji Rodziny i Polityki Społecznej (117.) w dniu 27 maja 2014 r.*⁵³

Moje publikacje, które wskazują w niniejszej petycji zostały przygotowane na podstawie mojego pionierskiego, autorskiego projektu badawczego *Alienacja rodzicielska (PA) - wstępne badania nad problemem i jego skutkami w Polsce* oraz z odniesieniem się do aspektów problematyki poruszanych na wskazanym *posiedzeniu seminaryjnym* i publikacji innych specjalistów, zajmujących się tą tematyką.

Są to pierwsze publikacje na ten temat - w Polsce, a zarazem odnoszące się w szeroki sposób - do omawianego problemu.

W publikacji *Dziecko, rodzic i rozwód oraz alienacja rodzicielska* (ISBN 978-83-939261-2-1)⁵⁴ szeroko omawiam mechanizmy naruszania prawa dziecka - do obojga prawidłowo postępujących rodziców, problem negatywnych efektów wpływających z obecnej konstrukcji

⁴⁸ *Zapis ...*, s. 5 – 7.

⁴⁹ *Zapis ...*, s. 7 – 9.

⁵⁰ *Zapis ...*, s. 9 – 10.

⁵¹ *Zapis ...*, s. 13 – 16.

⁵² *Zapis ...*, s. 19 – 20.

⁵³ *Zapis ...*, s. 1 - 25.

⁵⁴ M. Wojewódka, *Dziecko ...*, s. 1 – 116.

i funkcjonowania prawa rodzinnego, w tym dyskryminacji dzieci z rodzin rozbitych - w stosunku do dzieci wychowujących się w rodzinach pełnych oraz przemocy emocjonalnej, jaką jest alienacja rodzicielska, m. in. w odniesieniu do zagrożeń społecznych, w tym demograficznych.

Sytuację przedstawiam, z punktu widzenia problemów dziecka, nie mogącego cieszyć się nieskrępowanym dostępem do miłości i obecności w swoim życiu - prawidłowo postępujących taty i mamy, problemów rodzica, negatywnych skutków zdrowotnych, psychologicznych, prawnych i społecznych - tej sytuacji, rozważań filozoficznych i religijnych oraz wśród innych negatywnych elementów obecnie przebiegających procesów społeczno-cywilizacyjnych.

W tej publikacji również przedstawiam oryginalne propozycje zmniejszenia skali tego problemu, zarówno w odniesieniu indywidualnym, jak i społecznym, w tym - w obszarze, w którym wprowadzenie opieki naprzemiennej nie jest skuteczne.

Publikacja *Dziecko, rodzic i rozwód oraz alienacja rodzicielska* jest jednocześnie popularno-naukowym poradnikiem, pozwalającym zrozumieć problem - doświadczającym go osobom oraz zajmującym się pomocą, w jego rozwiązywaniu i zapobieganiu jego występowaniu - instytucjom.

Omawiam w niej także problematykę zaburzeń, doznawanych przez rozchodzących się rodziców.

W pozostałych, wskazanych w niniejszej petycji publikacjach, omawiających alienację rodzicielską i mających charakter naukowy, odnoszę się skrótowo do jej różnych aspektów i różnorodnych, negatywnych konsekwencji.

Ponadto w publikacji: *Alienacja rodzicielska – jako przemoc, w odniesieniu do polskich regulacji prawnych* m. in. wskazuję na wady obecnie stosowanych rozwiązań, odnoszących się do zapobiegania występowaniu nieprawidłowego sprawowania pieczy nad dzieckiem, w rodzinach rozbitych oraz przedstawiam niektóre autorskie propozycje zmian, w oparciu o inne regulacje niż stosowanie sankcji karnych wobec rodzica⁵⁵.

W mojej ocenie implementacja penalizacji utrudniania kontaktów z dzieckiem lub karanie ograniczeniem wolności, w takich przypadkach - może prowadzić do zaistnienia 4 rodzajów zagrożeń dla dziecka:

1) niemożności ochrony przed niebezpiecznymi dla zdrowia i życia tego dziecka zachowaniami - ze strony zagrażającego mu rodzica lub innej osoby, w sytuacji relatywnie długich postępowań sądowych - w sprawie ograniczenia lub zakazania kontaktów z dzieckiem, gdy takie zagrożenia występują (a czego wykazanie nie zawsze jest możliwe),

2) możliwości stosowania bardziej wyrafinowanych metod - z zakresu alienacji rodzicielskiej, silniej destrukcyjnych dla psychiki dziecka, niż tylko zwykłe izolowanie go, od co najmniej jednego z rodziców, a zarazem trudniej wykrywalnych podczas postępowania sądowego, w tym przez biegłych sądowych,

⁵⁵M. Wojewódka, *Alienacja rodzicielska – jako ...* „Jurysta Magazyn Prawniczy” 2017. nr 12 (278), s. 11 – 18.

3) prawnego oddzielenia dziecka od jednego z rodziców, na skutek penalizacji tego rodzica czyli instytucjonalnej alienacji rodzicielskiej, naruszającej interesy dziecka,

4) przekazania dziecka pod opiekę rodzica lub innej osoby, zagrażającej jego zdrowiu, życiu i rozwojowi, swoją postawą lub zaburzeniami.

Karanie grzywną - za utrudnianie kontaktów, poza tym że niejednokrotnie jest nieskuteczne⁵⁶, obniża poziom życia dziecka i jakość prawa w naszym kraju - może prowadzić do eskalacji problemu, a także do wystąpienia niebezpieczeństwa dla dziecka, wskazanego przeze mnie w punkcie 1 i 2 zagrożeń, związanych z penalizacją rodzica.

Rozważając niebezpieczeństwo stosowania sankcji karnych za utrudnianie kontaktów, należy zwrócić uwagę na zdarzające się zabójstwa dzieci przez ich ojców⁵⁷ lub matki⁵⁸, przed czym nie zostały ochronione na drodze prawnej.

Statystyki policyjne wskazują na podejrzenia, że w 2017 roku 13.515 osób małoletnich zostało dotkniętych przemocą w rodzinie⁵⁹.

Szymon Wójcik w publikacji: *Przemoc fizyczna wobec dzieci* wskazał, że: *Co roku notuje się kilkadziesiąt przypadków krzywdzenia dzieci ze skutkiem śmiertelnym*, a wśród skutków przemocy fizycznej występują u dzieci: uszkodzenia mózgu i ośrodkowego układu nerwowego, uszkodzenia jamy brzusznej, złamania, wybita zębów, naruszenia bębenków usznych, nosa i oczu oraz przypalenia i oparzenia, a także urazy psychiczne jak zespół stresu pourazowego, syndrom dziecka maltretowanego, w tym osłabiona sfera emocjonalna dziecka i zaniżona jego samoocena, wycofanie się, stosowanie przemocy przez dziecko wobec innych osób, skrajna nieufność wobec obcych, problemy w nawiązywaniu relacji rówieśniczych i relacji społecznych oraz depresja⁶⁰.

Oczywiście analogiczne skutki u dzieci mogą być efektem niektórych form alienacji rodzicielskiej⁶¹.

Na występowanie trudności podczas rozstrzygania problemu na drodze postępowania sądowego, w tych przypadkach - mają wpływ, nie zawsze zadawalające przypomnienie i rozpoznawanie istoty problemu przez dzieci i dorosłych, podatność dzieci na sugestie, możliwość występowania błędów podczas diagnostyki, problem z utrzymywaniem

⁵⁶ Zob. Facebook, *Alienacja ...*

⁵⁷ *ojciec zabił dziecko* (zbiór artykułów) [Online]. Dostępne w Internecie: <https://www.fakt.pl/ojciec-zabil-dziecko> [dostęp: 14.12.2018]. Zob. także M. Wojewódka, *Trudności ...*

⁵⁸ *matka zabiła dziecko* (zbiór artykułów) [Online]. Dostępne w Internecie: <https://www.fakt.pl/matka-zabila-dziecko> [dostęp: 14.12.2018]. Zobacz także M. Wojewódka, *Trudności ...* i in.

⁵⁹ Biuro Prewencji KGP Wydział Prewencji, *Informacja dotycząca realizacji przez Policję procedury „Niebieskiej karty w 2017 r.”* 2017 [Online]. Dostępne w Internecie: <http://statystyka.policja.pl/download/1/269069/SprawozdanieNK2017r.pdf> [dostęp: 14.12.2018 r.].

⁶⁰ S. Wójcik. *Przemoc fizyczna wobec dzieci*. „Dziecko krzywdzone” 2012 nr 2(39). s. 23 – 24 [Online]. Dostępne w Internecie:

http://fdds.pl/wp-content/uploads/2016/05/Wojcik_S_2012_Przemoc_fizyczna_wobec_dzieci.pdf [dostęp: 14.12.2018]

⁶¹ Por. M. Wojewódka, *Dziecko...* s. 13 – 16.

adekwatnej atmosfery podczas przeprowadzania badań, posługiwanie się niezgodnymi z rzeczywistością skryptami zdarzeń przez dzieci, problemy z odróżnieniem prawdziwych wspomnień od wyobrażeń przez dzieci, posługiwanie się stereotypami przez dzieci oraz wadliwe procedury, stosowane podczas gromadzenia materiału śledczego⁶².

Również przeprowadzane przez psychologów opiniowanie w sprawach rodzinnych jest uważane przez nich - za najtrudniejsze pod względem merytorycznym i etycznym, a **rodzice kwestionują obiektywizm, rzetelność i trafność zastosowanych metod diagnostycznych oraz kompetencje zawodowe psychologa, a wątpliwości nagłaśniane są w mediach.** Jednocześnie, zdaniem dr Małgorzaty Toeplitz – Winiewskiej *sądy rodzinne niemal całkowicie, często wprost automatycznie, kierują się opinią psychologiczną, nie odnosząc jej konkluzji do innych dowodów w sprawie*⁶³.

Ponadto należy także zwrócić uwagę, że według oficjalnych danych Ministerstwa Sprawiedliwości, w I półroczu 2017 roku czas trwania postępowania sądowego, od dnia pierwszej rejestracji do dnia uprawomocnienia się sprawy (łącznie z okresem trwania mediacji) - w sądach rejonowych, w sprawach opiekuńczych trwał - 4,3 miesiąca. Niektóre postępowania w sprawach opiekuńczych toczyły się nawet ponad 8 lat, w tym 6 – 12 miesięcy toczyło się 11.841 spraw, 1 – 2 lat – 4.988 spraw, 2 - 3 lat – 876 spraw, 3 – 5 lat - 294 sprawy, 5 – 8 lat - 41 spraw, a powyżej 8 lat – 5 spraw. Dotyczyło to postępowań zawisłych tylko w pierwszej instancji⁶⁴.

Z kolei, na zawodność sądowego zabezpieczenia interesu i dobra dziecka, nawet podczas kontrolowanego przez kuratora jego spotkania z rodzicem – wskazuje także tragedia, która wydarzyła się w listopadzie 2018 roku – w Warszawie, zakończona śmiercią tego dziecka oraz podejrzeniem o doprowadzenie do tej sytuacji przez ojca, który następnie popełnił samobójstwo⁶⁵.

W związku z powyższym, rozwiązania implementujące sankcje karne za utrudnianie kontaktów są nie tylko niewskazane, z punktu widzenia terapeutycznego⁶⁶ ale także stoją w oczywistej sprzeczności z art. 3 *Konwencji o Prawach Dziecka*⁶⁷.

Na trudności występujące podczas działań w obszarze ochrony dziecka przed przemocą, w tym przed alienacją rodzicielską zwracam uwagę w publikacji: *Trudności w ochronie prawnej dziecka przed przemocą*⁶⁸, również dostępnej - na prowadzonej przeze mnie stronie

⁶² A. Memon, A. Vrij, R. Bull, *Prawo i psychologia: Wiarygodność zeznań podczas procesu dowodowego*, przeł. J. Radzicki, Gdańsk 2010, s. 233 – 242.

⁶³ M. Toeplitz-Winiewska, *Opieka nad dziećmi – standardy opiniowania psychologicznego w sprawach rozwodowych*. „Psychologia wychowawcza” 2014 nr 5, s. 180. [Online]. Dostępne w Internecie: <https://e-psychologia.wychowawcza.pl/api/files/view/67864.pdf> [dostęp: 14.12.2018].

⁶⁴ Ministerstwo Sprawiedliwości, *Podstawowa informacja o działalności sądów powszechnych – I półrocze 2017 roku na tle poprzednich okresów statystycznych*. „Informator Statystyczny Wymiaru Sprawiedliwości”. s. 24. [Online]. Dostępne w Internecie: <https://isws.ms.gov.pl/pl/baza-statystyczna/publikacje/download,2779,0.html> [dostęp: 14.12.2018].

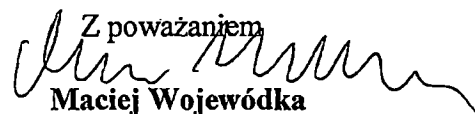
⁶⁵ *Ojciec podał truciznę sobie i dziecku? Tak ratowano ich w sali zabaw* [Online]. Dostępne w Internecie: https://www.fakt.pl/wydarzenia/polska/warszawa/warszawa-smierc-dziecka-i-ojca-na-sali-zabaw-tomasz-m-otrul-siebie-i-syna/Zep5n5i?fbclid=IwAR2l_bAOPjzfb19hyOP_XVu41LztWARtZmJvWgJRLI7ADUGiaxsedxvJIQ#slajd-1 [dostęp: 14.12.2018].

⁶⁶ D. Glaser, *Op. Cit.* Zob także M. Wojewódka, *Trudności ...*

⁶⁷ *Dz.U. 1991 nr 120 poz. 526.*

internetowej kampanii: *W interesie dobra dziecka i społeczeństwa*⁶⁹. Tą publikację przesyłam, zarazem w załączniku do niniejszej petycji.

Na zakończenie, pragnę pogratulować Panu wyboru - na stanowisko *Rzecznika Praw Dziecka* oraz podziękować za zainteresowanie się problemem alienacji rodzicielskiej, podczas połączonego posiedzenia *Komisji Polityki Społecznej i Rodziny* oraz *Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej*, opiniujących Pana – jako kandydata na urząd *Rzecznika Praw Dziecka*.

Z poważaniem

Maciej Wojewódka

Załączniki:

1. Wydrukowany e-book: *Alienacja rodzicielska i jej negatywne skutki oraz problemy dziecka wychowywanego przez jednego rodzica* (ISBN 978-83-939261-1-4)
2. Wydrukowany e-book: *Dziecko, rodzic i rozwód oraz alienacja rodzicielska* (ISBN 978-83-939261-2-1)
3. Egzemplarz numeru 12 (278) z 2017 roku *Magazynu Prawniczego Jurysta*, zawierający moją publikację: *Alienacja rodzicielska - jako przemoc, w odniesieniu do polskich regulacji prawnych*
4. Egzemplarz numeru 5 (112) z 2017 roku dwumiesięcznika poświęconego przemocy *Niebieska Linia*, zawierający moją publikację: *Oddzielenie od rodzica i jego konsekwencje*
5. Patronat *Europejskiego Roku Kreatywności i Innowacji* - dla mojego projektu badawczego *Alienacja rodzicielska (PA) - wstępne badania nad problemem i jego skutkami w Polsce*
6. Publikacja mojego autorstwa: *Trudności w prawnej ochronie dziecka przed przemocą*
7. Oświadczenie *American Psychological Association* w sprawie *syndromu (zespołu) alienacji rodzicielskiej (PAS) (Statement on Parental Alienation Syndrome)*, z 01.01.2008 roku

⁶⁸ M. Wojewódka, *Trudności w prawnej ochronie dziecka przed przemocą* [Online]. Dostępne w Internecie: <https://sites.google.com/site/maciejwojewodka/home/niktore-trudnosci-w-prawnej-ochronie-dziecka-przed-przemoca> [dostęp: 14.12.2018].

⁶⁹ M. Wojewódka, *W interesie ...*